

– Newsletter HR Nacionalne kontakt točke za Program LIFE –

PROJEKT DRAVA LIFE U FOKUSU SVJETSKOG DANA VODA 2026.

Povodom Svjetskog dana voda (22. ožujka), Europska komisija istaknula je hrvatski projekt [DRAVA LIFE](#) s Hrvatskim vodama kao koordinatorom kao [jedan od najuspješnijih primjera obnove rijeka u Europi](#). Projekt je prepoznat kao ključan doprinos EU cilju povratka 25.000 km rijeka u prirodno, slobodno tekuće stanje do 2030. godine.

Ključni uspjesi projekta u Hrvatskoj:

- **obnova staništa:** Uspješno je obnovljeno **320 hektara** poplavnih područja uz Dravu, što pomaže u ublažavanju posljedica klimatskih promjena i smanjenju rizika od poplava nizvodno;
- **povratak bioraznolikosti:** Monitoring je potvrdio povratak i uspješno gniježđenje ugroženih vrsta poput male čigre, bregunice, te dunavskog vodenjaka i barske kornjače;
- **tehnički zahvati:** Ponovno je povezano 9 kilometara rukavaca s glavnim tokom rijeke te je izvađeno preko 150.000 m³ sedimenta kako bi se poboljšalo stanje riječnog korita;
- **vrhunska priznanja:** Projekt je krajem 2025. godine nagrađen prestižnim [nagradama](#) za upravljanje projektima (*IPMA Project Management Awards*).

Zašto je to važno? Voditelj projekta Igor Tošić (Hrvatske vode) ističe da DRAVA LIFE dokazuje kako velika obnova rijeka istovremeno jača bioraznolikost, zaštitu od poplava i otpornost zajednica. Ovaj model služi kao inspiracija za buduće projekte unutar EU mreže Natura 2000.

103 MILIJUNA EURA IZ PROGRAMA LIFE ZA STRATEŠKE PROJEKTE

Strateški LIFE projekti veliki su, višegodišnji LIFE projekti koji pomažu provedbi ključnih nacionalnih i regionalnih planova za okoliš i klimatske mjere te zaštitu prirode.

LIFE financira **do 60% troškova** projekta, dok projekt istovremeno pokreće dodatna ulaganja iz **nacionalnih, EU i privatnih izvora** – tako LIFE djeluje kao katalizator većih investicija.

U okviru Programa LIFE postoje dvije vrste strateških projekata:

1. Strateški integrirani projekti (Strategic Integrated Projects – SIP)

Strateški integrirani projekti podupiru provedbu velikih strategija i akcijskih planova u području okoliša i klimatske politike na regionalnoj, nacionalnoj ili transnacionalnoj razini.

Cilj ovih projekata je:

- **provedba nacionalnih ili regionalnih planova i strategija** (npr. klimatskih, energetske ili okolišnih planova);
- mobilizacija **dodatnih izvora financiranja** iz EU fondova, nacionalnih sredstava ili privatnih ulaganja;
- **koordinacija** različitih dionika potrebnih za provedbu strategije;
- **jačanje kapaciteta** institucija i organizacija uključenih u provedbu politika.

Primjeri planova koje SIP projekti mogu provoditi uključuju:

- nacionalne energetske i klimatske planove;
- planove gospodarenja otpadom;
- planove upravljanja vodama i riječnim slivovima;
- strategije kružnog gospodarstva;
- planove kvalitete zraka.

2. Strateški projekti za prirodu (Strategic Nature Projects – SNAP)

Strateški projekti za prirodu usmjereni su na provedbu politika i planova u području zaštite prirode i bioraznolikosti.

Njihov glavni cilj je provedba planova koji proizlaze iz europskog zakonodavstva o zaštiti

prirode, posebno:

- **Prioritetnog akcijskog okvira (PAO)** za mrežu Natura 2000;
- **nacionalnih ili regionalnih strategija** zaštite prirode i bioraznolikosti;
- drugih **planova i programa** za očuvanje prirodnih staništa i vrsta.

Ključne karakteristike LIFE strateških projekata

Strateški projekti imaju nekoliko posebnih obilježja:

- provode se na **velikom geografskom području** (regionalno, nacionalno ili transnacionalno);
- usmjereni su na **provedbu postojećih strategija i planova**, a ne na pojedinačne pilot-projekte;
- uključuju **velik broj partnera i dionika** iz javnog i privatnog sektora;
- mobiliziraju **dodatna financijska sredstva** iz drugih izvora;
- osiguravaju **dugoročni utjecaj i održivost rezultata**.

Tko se može prijaviti?

Na LIFE projekte mogu se prijaviti sve pravne osobe registrirane u Europskoj uniji, uključujući:

- javna tijela;
- lokalne i regionalne vlasti;
- javne ustanove;
- nevladine organizacije;
- privatne tvrtke i druge organizacije.

Zašto su strateški projekti važni?

LIFE strateški projekti omogućuju državama članicama i regijama da učinkovito provedu ključne europske politike u području okoliša i klimatskih promjena. Oni povezuju različite izvore financiranja, jačaju suradnju među institucijama i omogućuju provedbu velikih strateških planova koji imaju dugoročni utjecaj na okoliš i društvo.

[Novi LIFE strateški projekti](#)

Ove godine Europska komisija osigurala je iz Programa LIFE više od **103 milijuna €** za **7 novih strateških projekata** kojima će se ostvariti:

- provedba Okvirne direktive o morskoj strategiji u [Grčkoj](#);
- jačanje znanja, upravljanja i obnove vlažnih staništa u okviru mreže Natura2000 u [Španjolskoj](#) (najveći projekt u povijesti Programa LIFE);
- regionalna mapa puta za ubrzanje prilagodbe klimatskim promjenama u pokrajini Grand Est u [Francuskoj](#);
- podrška Akcijskom planu za kružno gospodarstvo pokrajine Limburg u [Nizozemskoj](#) koja uključuje 50-postotno smanjenje upotrebe sirovina;

- Plan za kružno gospodarstvo u poljoprivredno–šumarskom sektoru [portugalske](#) autonomne regije Azori na svih 9 otoka;
- rješenja temeljena na prirodi s fokusom na vodu, poljoprivredu, šume, bioraznolikost, ljudska naselja i zdravlje radi poboljšanja otpornosti na klimatske promjene u [Slovačkoj](#);
- čišćenje i zaštita potoka, jezera, obalnih voda, riječnih slivova i podzemnih voda u [Finskoj](#).

Ukupna vrijednost projekata iznosi oko **284 milijuna €**, što znači da nakon efektivne mobilizacije dodatnih sredstava iz nacionalnih, EU i privatnih fondova, LIFE pokriva **36%** ukupnog financiranja.

Svi zainteresirani za dodatne informacije o LIFE strateškim projektima mogu se javiti Nacionalnoj kontakt točki na life@mzozt.hr.

PREDSTAVLJAMO AKTUALNE LIFE PROJEKTE:

LIFE PINNACARE

Populacije mediteranske endemske vrste školjkaša, **plemenite periske** (*Pinna nobilis*), devastirane su [događajem masovnog pomora](#) koji je započeo krajem 2016. godine u zapadnom Sredozemnom moru, a povezuje se s infekcijom parazitom *Haplosporidium pinnae*.

Danas se jedine preživjele populacije nalaze u obalnim lagunama i deltama, s nekoliko tisuća jedinki u delti rijeke Ebro (Španjolska), laguni Thau (Francuska), Venecijanskoj laguni (Italija) te Ambracijskom zaljevu i zaljevu Kalloni (Grčka). Tek nekoliko stotina jedinki preostalo je u Mar Menoru (Španjolska), laguni Diana (Francuska) i drugim obalnim lagunama, kao i u Mramornom moru (Turska). Ova su područja **ključna za opstanak vrste** jer služe kao rezervoari jedinki koje se mogu koristiti za repopulaciju i eksperimentalna istraživanja.

U Jadranu se žive jedinke još sporadično mogu detektirati, a situacija je kritična. Ukoliko naidete na perisku za koju sumnjate da je živa, molimo vas da [svoj nalaz dojavite](#) Zavodu za zaštitu okoliša i prirode.

Projekt LIFE PINNACARE

Od 2016. godine europski su znanstvenici postigli značajan napredak u oporavku vrste *P. nobilis* razvijanjem jasnih strategija za usmjeravanje novih konzervacijskih akcija, koje za

uspjeh zahtijevaju snažnu međunarodnu suradnju. Projekt **LIFE PINNACARE** uz koordinatora **Katoličko sveučilište u Valenciji Sveti Vincent mučenik** okupio je sveučilišta i centre za očuvanje prirode iz Španjolske, Francuske, Njemačke, Italije, Grčke i Hrvatske ([Aquarium Pula](#) i [Sveučilište u Zadru](#)), povezujući vodeće stručnjake koji rade na očuvanju periske s ciljem sprječavanja njezina izumiranja. Projekt će se provoditi na 32 lokaliteta unutar ekološke mreže **Natura 2000**, uz ciljane mjere za očuvanje vrste i njezinih staništa.

Glavne projektne aktivnosti usmjerene su na:

- **uzgoj u zatočeništvu** i stvaranje nove zalihe jedinki za repopulaciju i istraživanje, uzimajući u obzir genetičku varijabilnost vrste;
- primjenu **novih tretmana protiv bolesti** na jedinkama koje se drže u kontroliranim uvjetima kako bi se poboljšao njihov reproduktivni kapacitet;
- razvoj protokola upravljanja primjenjivih na **translokaciju ugroženih morskih beskralježnjaka**, s ciljem smanjenja negativnih utjecaja tijekom repopulacije na međunarodnoj razini;
- istraživanje novih potencijalnih rezervoara, kao i poboljšanje okoliša te praćenje uvjeta u postojećim rezervoarima;
- **monitoring mlađi i otpornih jedinki** identificiranih tijekom prethodnih i tekućih projekata.

